

การประชุมวิชาการระดับชาติ

ครั้งที่
10

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

The 10th NPRU National Academic Conference 2018

ภายใต้หัวข้อ “น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น อย่างยั่งยืน”
Fostering the King's Philosophy in Research and Sustainability Regional Development

29-30 มีนาคม 2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ศาสตร์พระราชา

กองบรรณาธิการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1. อาจารย์ ดร.วิรัตน์ ปิ่นแก้ว	ที่ปรึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย เปี้ยถนอม	ที่ปรึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์การุณย์ ด้านประดิษฐ์	ที่ปรึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล มรรควิบูลย์ชัย	ที่ปรึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
5. อาจารย์ชัยยุทธ มณีรัตน์	ที่ปรึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรศักดิ์ อาลัย	ประธานกรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
7. ศาสตราจารย์ ดร.เดือน คำดี	กรรมการ	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
8. ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์	กรรมการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. ศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย เทียนทอง	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
11. ศาสตราจารย์ ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
12. ศาสตราจารย์ ดร.สุพล อนันตา	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
13. ศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สนวนใต้	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. ศาสตราจารย์ พล.ต.ต.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย	กรรมการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย
15. ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
16. ศาสตราจารย์รพีพรรณ คำหอม	กรรมการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
17. รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย	กรรมการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
18. รองศาสตราจารย์ ดร.ลัญจกร วุฒิสิริพิบูลกิจ	กรรมการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
19. รองศาสตราจารย์ ดร.จิรนุช เสี่ยงมศักดิ์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
20. รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์	กรรมการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21. รองศาสตราจารย์ ดร.จาดุรงค์ ต้นดีบัณฑิต	กรรมการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
22. รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์แก้ว อุดมสมุทรหิรัญ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
23. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ โกกัมภ์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24. รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาศ โชติบาง	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
25. รองศาสตราจารย์ ดร.สีบสกุล อยู่ยืนยง	กรรมการ	มหาวิทยาลัยศิลปากร

26. รองศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เพชรภา	กรรมการ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
27. รองศาสตราจารย์ ดร.พยุง มีสัง	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
28. รองศาสตราจารย์ ดร.ฤกษ์ชัย พุประทีปศิริ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
29. รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
30. รองศาสตราจารย์ ดร.กำจร หลุยยะพงศ์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
31. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
32. รองศาสตราจารย์ ดร.สมิต อินทร์ศิริพงษ์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
33. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
34. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิษณุธวัช มั่นเศรษฐวิทย์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
35. รองศาสตราจารย์ ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
36. รองศาสตราจารย์ ดร.ทศวรรษ สีตะวัน	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
37. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ ไทยแท้	กรรมการ	มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
38. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนตตรา ตะบูนพงศ์	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
39. รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
40. รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แก้วขาว	กรรมการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
41. รองศาสตราจารย์ชลิรัตน์ พยอมแย้ม	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
42. รองศาสตราจารย์ฐิติวัลค์ ธรรมไพโรจน์	กรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
43. รองศาสตราจารย์ดวงพร คำณูวัฒน์	กรรมการ	มหาวิทยาลัยมหิดล
44. ดร.มติ ห่อประทุม	กรรมการ	NECTEC
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ เสงพระพรหม	กรรมการและเลขานุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
46. นายจิรันดร บัวหวดไช้	ผู้ช่วยเลขานุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
47. นางสาวพิมลพร แซ่เหลี้ยว	ผู้ช่วยเลขานุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
48. นางสาวศิรินทรา ปรางเปรมปรี	ผู้ช่วยเลขานุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
49. นางสาวลัดดา เข็มนาค	ผู้ช่วยเลขานุการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การแปรเปลี่ยนกระบวนการบริหารการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดย สันต์ชัย รัตนะขวัญ	951
ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสำนักงานอัยการภาค 7 โดย มนูญ จันท์สมบูรณ์ และอรพรรณ ไกรวิจิตร	963
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของบุคลากรสาธารณสุข จังหวัดนครปฐม โดย รุ่งนภา เฟ่งรุ่งเรืองวงษ์ และศุภจักร โรจนวีระเดช	975
การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดย รุ่งนภา เฟ่งรุ่งเรืองวงษ์ และวราภรณ์วี เหมบุตร	986
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดย รุ่งนภา เฟ่งรุ่งเรืองวงษ์ และเอนก ลลิตวสุภิญโญ	997
สาขาปรัชญา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม (PHB)	
ประธานสาขา: รองศาสตราจารย์ ดร.ชำนาญ รอดเหตุภัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ พูลสวัสดิ์	
อาจารย์ญาณภัทร ยอดแก้ว อาจารย์ณรงค์วรช บุญมา และอาจารย์แพรภัทร ยอดแก้ว	1007
การประยุกต์หลักคำสอนของศาสนาอิสลามสู่การป้องกันปัญหาเสพติด โดย อิสมาแอล เจะเล็ง	1008
วิเคราะห์หลักการสร้างปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท โดย พระชลญาณมุนี (สมโภช ธรรมโภช/นาคสิทธิเลิศ)	1017
ศิลปะ 5 กกับการแก้ปัญหาภาวะ “ไร้ศิลปะ” ในสังคมไทย โดย สันตฤกษ์ บุญช่วย และจุฑามาศ จุลจันทร์ชัช	1027
ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดธรรมชาตินิยมของปรัชญาเต๋า: ข้อโต้แย้งการนำแนวคิดธรรมชาตินิยมมาใช้กับมนุษย์ โดย ณรงค์วรช บุญมา	1044
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาหายาน: กรณีศึกษาวัดธรรมปัญญารามบางม่วง โดย พระมหาสุริยา คันท้าบ (แสงอินตา)	1057
ผีของชาวลาวครั้ง: กรณีศึกษาความเชื่อเรื่องผีของชาวลาวครั้งในตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม โดย อธิพงษ์ มีทอง	1063
พุทธจริยศาสตร์กับการดำเนินชีวิตที่ดีของมนุษย์ โดย สรวินธุ์ วงษ์สอาด	1073
วาทกรรมเรื่องอายุพระพุทธศาสนา 5,000 ปี โดย เด่นชัย ประทุมแผง	1085
วิเคราะห์เกณฑ์ตัดสินความดีในพุทธปรัชญาเถรวาท โดย สรวินธุ์ วงษ์สอาด	1092
ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับเหตุผลปรัชญาของอิมมานูเอล คานต์ในเชิงญาณวิทยา โดย พระสุริยันต์ กตสารโร (คำคิน)	1103
ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดของปรัชญามนุษยนิยมใน ฮิต 12 คลอง 14 โดย พระวีระพล โชติวิโร (ศรีพิทักษ์)	1111
โศดัยศาสตร์ ศิลปศาสตร์แห่งการทำนายจากภารตวิทยาสูตินแดนสยามประเทศ โดย สุพิชฌาย์ จินดาวัฒน์ภูมิ	1118
วัฒนธรรมการกินหมากในสังคมไทยสมัยก่อน โดย สุพิชฌาย์ จินดาวัฒน์ภูมิ	1130
สายธารแห่งความคิด: การถวายนานาชาติแก่สถาบันกษัตริย์ในทัศนะของโทมัส ฮอบส์ โดย อธิพงษ์ มีทอง	1141
ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในเมืองราชบุรี โดย กนกอร สว่างศรี	1150
ประเพณีแห่งสงกรานต์ของชาติพันธุ์ลาวครั้ง ในเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดย แพรภัทร ยอดแก้ว	1160
แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังและสร้างเสริมคุณธรรมในศตวรรษที่ 21 โดย ปัญญา รุ่งเรือง	1170
สาขาอาเซียนศึกษา (AEC)	
ประธานสาขา: อาจารย์ ดร.ธดา สิทธิธาดา และอาจารย์สันตฤกษ์ บุญช่วย	1180
อุปสรรคที่เกิดขึ้นภายหลังตั้งประชาคมอาเซียน: ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายรัฐและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ของประเทศสมาชิกอาเซียน โดย ประพาฬรัตน์ สุขดิษฐ์	1181

การประยุกต์หลักคำสอนของศาสนาอิสลามสู่การป้องกันปัญหายาเสพติด The application of the doctrine of Islam to prevent drug problems

อิสมาแอล เจะเล็ง

สาขาวิชาอิสลามศึกษาเพื่อการพัฒนา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

cismael.10@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด และการประยุกต์หลักคำสอนของศาสนาอิสลามสู่การป้องกันปัญหายาเสพติด โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร

จากการศึกษาพบว่า ศาสนาอิสลามมีบทบัญญัติห้ามยาเสพติดทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการเสพด้วยวิธีการใดก็ตาม เพราะเป็นการทำลายสติปัญญาและร่างกาย อีกทั้งยังเป็นต้นเหตุของสารพัดโรค ก่อให้เกิดผลร้ายต่าง ๆ กับตัวผู้เสพและสังคมรอบข้าง สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหายาเสพติดที่ประยุกต์จากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม คือ 1) พ่อแม่ ต้องรับผิดชอบในภาระหน้าที่ 2) เลือกคบเพื่อนที่ดี 3) สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

คำสำคัญ: การประยุกต์ คำสอน ศาสนาอิสลาม ยาเสพติด

Abstract

This article aims to present the teachings of Islam that pertain to illicit drugs and the application of the Islamic teachings to drug addiction prevention. The content of this article are derived academic endeavour based on documentary approach.

As the documents point out, it is established that Islam prohibits illicit drug and all substances which are potentially harmful, regardless of the different way of consumption. Such prohibition is founded on the ground of preventing all kinds of damage to intellectual faculties and human body as a whole. Drug addiction is also viewed as the cause of illness and harms to perpetrators and surrounding others. The preventive measure suggested by the Islamic teachings include parents' caring attitudes and responsibilities, good companions and good ambience for ethical conducts.

Keywords: application, doctrine, Islam, drug

1. บทนำ

อิสลามเป็นคำภาษาอาหรับ หมายถึง การสวามิภักดิ์อย่างที่สุดแต่อัลลอฮ์ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ อิสลาม หมายถึง สันติ โดยนัยว่าการยอมลี้โรราบต่ออัลลอฮ์ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าจะทำให้มนุษย์ได้พบกับสันติภาพถ้ายอมลี้โรราบต่ออัลลอฮ์ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ศาสนาสำหรับมนุษยชาติตลอดกาลคือศาสนาอิสลาม เริ่มจากการกำเนิดของมนุษย์จนถึงอนาคต นบีและรอซูลในอดีตต่างก็ได้รับมอบหมายให้สอนศาสนาอิสลามแก่มนุษยชาติ รอซูลท่านสุดท้ายคือมุฮัมมัด บุตรของอัลตุลลฮฺ บุตรของอับดุลมุฏ็อลลิบจากเผ่ากุเรซแห่งอารเบียได้รับมอบหมายให้เผยแผ่ศาสนาของอัลลอฮ์ในช่วงปี ค.ศ. 610 - 632 เหมือนเหล่านบีหรือรอซูลในอดีต โดยมีเทวทูตคือญิบรียลหรือกาเบรียล เป็นสื่อระหว่างอัลลอฮ์และมุฮัมมัด โองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าที่ทยอยลงมาในเวลา 23 ปี ได้รับการรวบรวมขึ้นเป็นเล่มมีชื่อว่าอัล-กุรอาน ซึ่งเป็นธรรมนูญแห่งชีวิตมนุษย์ เพื่อที่จะได้ครองตนบนโลกนี้อย่างถูกต้องก่อนกลับคืนสู่อัลลอฮ์ ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า "มุสลิม"

สิ่งเสพติดในภาษาอาหรับใช้คำว่า มุค็อดดีร อัลลอฮ์ได้สร้างมนุษย์ขึ้นมาด้วยส่วนประกอบที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ จากส่วนประกอบทั้งหมดส่วนที่สำคัญที่สุดคือ สติปัญญา ที่สามารถทำให้แยกแยะความเป็นมนุษย์ออกจากสัตว์ สัตว์ไม่มีสติปัญญา เพราะฉะนั้นสัตว์ทั้งหลายจึงไม่มีความเจริญและความก้าวหน้าใด ๆ ต่างกับมนุษย์ซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะสร้างและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถดัดแปลงสรรพสิ่งต่าง ๆ มาใช้อำนวยความสะดวก มนุษย์จึงมีชีวิตที่ดั่งงามทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม ก็โดยมีสติเป็นสิ่งที่คอยกำกับควบคุม อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَانْتَبِهُوا لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (المائدة: 90)

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธา แท้จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญและการเสี่ยงดีวันนั้นเป็นสิ่งที่โสมมอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสีย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล-มาอิดะฮ์: 90)

อะลี อับดุลหะลิมี มะหมุด (1996:3) ได้กล่าวว่า ระบบการทำงานของสมองสูงส่งยิ่งในชีวิตของมนุษย์ ภารกิจและบทบาทนี้มาจากธรรมชาติของสมองที่อัลลอฮ์ได้ทรงสร้างและเตรียมไว้เพื่อรองรับการแบกรับหน้าที่จากพระองค์ หลังจากนั้น อะลี อับดุลหะลิมี มะหมุด (1996:3) ได้กล่าวสรุปว่า ถ้าสมองไม่ทำงานหรือไม่มีประสิทธิภาพ มนุษย์ก็ไม่สามารถที่จะดำรงชีพอย่างมีเกียรติและผาสุกได้

มนุษย์ที่รู้คุณค่าของสติปัญญาเป็นคนที่มีความดี ดังนั้นเขาจึงพัฒนาสติปัญญาของเขาอยู่เสมอ ผู้ที่สามารถประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ นั้นล้วนเป็นคนปราดเปรื่อง เขาใช้สติปัญญาใคร่ครวญ พินิจ และวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ จนได้รับผลสำเร็จ เราจะเห็นได้ชัดกับข้อเท็จจริงของสมองซึ่งปราชญ์อิสลามได้ให้คำนิยามเชิงเทคนิคว่า สมองคือพลังที่ถูกเตรียมไว้เพื่อรองรับองค์ความรู้ต่าง ๆ (Alee Mahmud 1996:24) จากนัยนี้อัลกุรอานได้ชี้แจงในคำตรัสของอัลลอฮ์ ความว่า อุปมาทั้งหลายที่เราได้เปรียบเทียบกับแก่มนุษย์(เพื่อเป็นการชี้แจงที่ใกล้กับสติปัญญาของเขา) แต่ไม่มีผู้ใดเข้าใจและตระหนักตัวอย่างต่าง ๆ เหล่านั้น นอกจากผู้มีความรู้อย่างแท้จริง (อัลอันกะบูต:43)

จากจุดนี้ประจักษ์ได้ว่า การที่ศาสนาอิสลามมีคำสอนห้ามสิ่งเสพติดและห้ามทุกสิ่งที่ทำให้มีนเมาและอ่อนแอ เพราะเป็นเหตุให้สมองอ่อนแอและไร้สมรรถภาพซึ่งนับว่าเป็นภูมิคุ้มกันภายใน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาถึงหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.2 เพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติด
- 2.3 เพื่อนำคำสอนของศาสนาอิสลามไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสารจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่เกี่ยวข้องและบรรยายความเชิงพรรณนา ได้แก่ คัมภีร์อัลกุรอาน หนังสืออัลหะดีษ เอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

3.1 ศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน จากฉบับที่มีความหมายภาษาไทยคัดเลือกส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติด พร้อมศึกษาอัลหะดีษหรือคำสอนของศาสดาที่ขยายความในเชิงปฏิบัติจากที่บอกไว้ในอัลกุรอาน เพราะอัลกุรอานจะบอกเฉพาะหัวหรือใจความสำคัญ ๆ เช่นเดียวกับเป็นรัฐธรรมนูญหรือแผนแม่บท และศาสดาจะเป็นผู้อธิบายหรือขยายความหรือปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือรับรองการกระทำของสหายหรือสาวกว่าถูกต้อง

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

4.1 สรุปผล

การวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักคำสอนของศาสนาอิสลามสู่การป้องกันปัญหาเสพติด วัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้นเป็นไปเพื่อศึกษาถึงหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดและเพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดที่ประยุกต์จากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ศาสนาอิสลามห้ามยาเสพติดทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการเสพติดด้วยวิธีการใด เพราะมันทำลายสติปัญญา ความคิด และร่างกาย และเป็นต้นเหตุของสารพัดโรค และก่อให้เกิดผลร้ายต่าง ๆ กับตัวผู้เสพและสังคมรอบข้าง

สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหายาเสพติดที่ประยุกต์จากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม มีดังต่อไปนี้

1. พ่อแม่ต้องรับผิดชอบในภาระหน้าที่
2. เลือกคบเพื่อนที่ดี
3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

4.2 อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวกับยาเสพติดและเพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดที่ประยุกต์จากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับแนวคิดของงานนี้คือ เป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยเป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน ดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสามารถอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. พ่อแม่ต้องรับผิดชอบในภาระหน้าที่

จากการศึกษาวิจัยพบว่า อิสลามกำหนดให้ผู้ชายเป็นผู้รับผิดชอบในการทำงานและจัดหาสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้แก่ภรรยาและลูก และต้องคุ้มครองคนในครอบครัวให้พ้นจากความชั่วช้าเลวทรามต่าง ๆ ส่วนผู้หญิงได้กำหนดหน้าที่สำหรับการดูแลบ้าน อบรมและเลี้ยงดูลูก จัดหาความสะดวกสบายและความพึงพอใจให้แก่สามีและลูก

สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ สมักรการ และคณะ (2530, หน้า 216 อ้างถึงใน จักริน ยัญญากร, 2542, หน้า 9) เรื่องบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นพบว่า ผู้ติดยาเสพติดในทัศนสถานบำบัดพิเศษและสถานบำบัดรักษาเสพติดที่มีอายุ 15 -40 ปีนั้น สาเหตุที่ทำให้บุคคลติดยาเสพติดในครั้งแรกมาจากความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น

สอดคล้องกับงานวิจัยพรทิพย์จิตตรสร (2516, หน้า 59 อ้างถึงใน จักริน ยัญญากร, 2542, หน้า 9) วิจัยเรื่อง “ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา” พบว่า 3 ใน 4 ของประชากร ผู้ใช้ยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีปัญหาและอยู่ในแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่และสอดคล้องกับคัมภีร์อัลกุรอาน

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفُسِكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَالٌ كَثِيرٌ لَا يَعْلَمُونَ
اللَّهُ مَا أَمَرَهُمْ وَيَقْعُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ٦)

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก เพราะเชื้อเพลิงของมันคือมนุษย์ และก้อนหินมีมะลาอิกะฮ์ผู้แข็งแกร่งราวหาญคอยเฝ้ารักษามันอยู่ พวกเขาจะไม่ฝ่าฝืนอัลลอฮ์ในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชาแก่พวกเขา และพวกเขาจะปฏิบัติตามที่ถูกบัญชา” (อัต-ตะหรีม 6)

อิสลามถือว่าโดยสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์แล้วสตรีย่อมมีฐานะที่ทัดเทียมกันกับบุรุษเพศ และอิสลามถือว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างสองเพศดังกล่าว ควรต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ความห่วงใย ความรัก และโอบอ้อมอารีที่อยู่ในกรอบของศาสนา ต่างฝ่ายต่างปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดเพื่อรังสรรค์จรรโลงสังคมที่เปี่ยมสุข การแต่งงานและใช้ชีวิตฉันสามีภรรยา คือ มาตรการหลักในการเสริมสร้างครอบครัวอันอบอุ่น

เป้าหมายประการหนึ่งในการครองเรือนในทัศนะของอิสลามนั่นก็คือ การรับภาระต่อชีวิตร่วมกัน การสมรสมิใช่การทดลองใช้ชีวิตร่วมกันชั่วคราวแล้วก็เลิกกันไป หากแต่การสมรสโดยแท้จริงแล้วก็คือพันธะสัญญา สายใยแห่งจิตวิญญาณระหว่างคู่สมรสว่าจะต้องรับผิดชอบและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันตลอดไป โดยเฉพาะสตรีนั้นว่าเป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญที่สุดในชีวิตของเธอ โดยเหตุนี้เองพระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ผู้ทรงปรีชาญาณได้วางระบบครอบครัว โดยมีเป้าหมายเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อัลลอฮ์ทรงตรัสไว้ในอัล-กุรอาน

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يَخْلُقَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُفَكِّرُونَ

ความว่า : และ (หนึ่ง) ในสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ พระองค์ได้ทรงสร้างคู่ครองมาจากตัวของเจ้า เพื่อสุเจ้าจะได้มีใจสงบในตัวเอง และพระองค์ทรงบันดาลให้มีความรักและความเอ็นดูในระหว่างสุเจ้า (ให้สามีภรรยารักใคร่ เห็นใจกัน) แท้จริงในนั้น แน่นอนมีสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ไตร่ตรอง (อัลกุรอาน บทอัรรูม โองการที่ 21)

ปัจจุบันมีผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจะติดยาเสพติดมากกว่ากลุ่มคนกลุ่มอื่น และที่น่าเป็นห่วงกำลังแพร่ระบาดสู่เด็กนักเรียนวัย 9 ขวบ 10 ขวบ สาเหตุอาจเป็นเพราะถูกเพื่อนชักจูงให้ลองเสพ อยากรู้ อยากลอง ถูกล่อลวง และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาดความอบอุ่นในครอบครัว ปัญหาพ่อแม่หย่าร้างกัน ผู้ใหญ่ไม่ได้สนใจดูแลหรือเป็นที่พึ่งของเด็กได้ เด็กเกิดความว่าเหวไม่รู้จักปรึกษาใคร เลยหันไปหาหาเสพติดหรือเป็นเป้าล่อให้กับผู้ไม่ปรารถนาดีคือยาเสพติด

แม้รัฐบาลจะประกาศสงครามกับยาเสพติดก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่า การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดจะเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเท่านั้น การแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกัน การปราบปรามเป็นการแก้ปัญหา

ที่ปลายเหตุ การป้องกันยังเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยการให้การศึกษาและความรู้เรื่องพิษภัยและโทษของยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง แก่ประชาชน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง จะต้องเอาใจใส่ดูแลลูกหลาน ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ครอบครัว เป็นที่พึ่งของเด็กได้ เมื่อเด็กมีปัญหาสามารถจะพูดคุยช่วยกันแก้ปัญหาให้เด็ก ใช้เหตุผลกับเด็กไม่ใช่ อารมณ์ เพราะการใช้อารมณ์อาจทำให้เด็กเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ กลุ้มใจและเตลิดออกจากบ้านไปพึ่งยาเสพติด และเสียอนาคตได้ในที่สุด

พ่อแม่ต้องรับผิดชอบในภาระหน้าที่ และให้ความสำคัญในการดูแลอบรมลูกหลานตัวเอง โดยเฉพาะการสนใจต่อ ปัญหาของพวกเขา การปลูกฝังศีลธรรมและจรรยา ก็จะเป็นการสร้างความปลอดภัยให้กับลูก จะทำให้พวกเขาห่างไกลจากยาเสพติด ดังที่ท่านนบี ได้กล่าวไว้ว่า

“เด็กทุกคนนั้นเกิดมาตามธรรมชาติที่สะอาดบริสุทธิ์ ดังนั้นพ่อแม่ของเขานั้นแหละที่ทำให้เขาเป็นยิว เป็นคริสต์ หรือ เป็นพวกบูชาไฟ” (อัลหะดีษ บันทึกโดย บุคอรี 2/125)

อิสลามได้วางมาตรการไว้ดังต่อไปนี้

(1) สามเณรได้ถูกกำหนดให้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าครอบครัว ไม่มีสถาบันใดที่สามารถทำงานได้อย่างราบรื่นถ้าหากไม่มีหัวหน้าจัดการ เป็นไปไม่ได้ที่เมืองหนึ่งเมืองใดจะไม่มีผู้ปกครอง ถ้าหากไม่มีใครควบคุมสถาบันความปั่นป่วนวุ่นวายก็จะติดตามมา หากทุกคนในครอบครัวต่างคนต่างทำตามใจของตัวเอง ครอบครัวนั้นคงจะไม่มีอะไรนอกจากความปั่นป่วนวุ่นวาย ถ้าสามเณรไปทางหนึ่ง ภรรยาไปอีกทางหนึ่ง อนาคตของลูกจะต้องถูกทำลาย ในครอบครัวจะต้องมีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าเพื่อรักษาระเบียบวินัย อิสลามจึงได้มอบตำแหน่งนี้ให้แก่สามเณร

(2) หัวหน้าครอบครัวจะต้องมีความรับผิดชอบ คือ มีหน้าที่ทำงานและทำทุกสิ่งที่เป็นเรื่องนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว เพื่อให้ผู้หญิงจะสามารถอุทิศเวลาอย่างเต็มที่ในการดูแลงานบ้านและเลี้ยงดูลูกซึ่งเป็นอนาคตของสังคม ผู้หญิงได้ถูกสั่งให้อยู่ในบ้านและรับผิดชอบงานที่ต้องทำ อิสลามไม่ต้องการเก็บภาษีซ้อนจากผู้หญิง การเลี้ยงดูบุตรและดูแลงานบ้านแล้วยังต้องออกไปทำงานหารายได้นอกบ้านอีกนั้น เป็นเรื่องที่ไม่เป็นธรรมอย่างแน่นอน แต่มิได้หมายความว่าผู้หญิงไม่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกบ้านเลย หากจำเป็นเธอก็สามารถออกนอกบ้านได้

ศาสนอิสลามนั้นได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานในฐานะที่เขาเหล่านั้นคือความโปรดปรานจากองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ซึ่งจะนำเอาความปลื้มปิติยินดี และความทุกข์ที่แท้จริงมาสู่มนุษย์เรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้มีศรัทธามั่นต่อพระองค์ดังพระดำรัสของพระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ในอัลกรุอาน บทอัลกะฮ์ฟี โองการที่ 46

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاطِلَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ذَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

ความว่า: อันทรัพย์สมบัติและบรรดาลูก ๆ นั้นเป็นเพียงสิ่งประดับในชีวิตทางโลกนี้เท่านั้น

ด้วยเหตุดังกล่าวอิสลามจึงบัญญัติหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นบนบรรดาผู้ปกครองในลักษณะโดยทั่วไป และบรรดาบิดามารดาทั้งหลายเป็นการเฉพาะที่จะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด หน้าที่เหล่านี้คือสิทธิที่บรรดาแก้วตาดวงใจ กุลบุตร กุลธิดาพึงได้รับนับตั้งแต่เยาว์วัย ดังต่อไปนี้

ประการแรก การฝึกหัดลูก ๆ ทั้งหลายเรื่องการละหมาด เริ่มตั้งแต่อายุได้ 7 ขวบ จวบจนกระทั่งอายุ 10 ขวบ ก็ให้ใช้วิธีการอื่น ๆ เพื่อบังคับให้ปฏิบัติละหมาดนั้นก็คือการดุ การตี หรือตักสิทอิฮ์อื่น ๆ เป็นต้น

ประการที่สอง การพาลูกไปมัสยิดเพื่อให้เกิดการคุ้นเคยกับการนมัสการละหมาดด้วยความสมัครใจและรักในอิบาคะห์ ศาสนกิจต่าง ๆ การดังกล่าวนี้คือ สิ่งที่อิสลามอันสูงส่งได้ให้การส่งเสริมอยู่โดยตลอดเวลา

ประการที่สาม ให้สอนเรื่องการขออนุญาตขณะต้องการเข้าบ้านเรือน เคหะสถาน หรือสถานที่ส่วนตัวของผู้อื่น ทั้งนี้ เพื่อให้เคยชินกับการรู้จักเคารพและให้เกียรติต่อผู้อื่น เช่นเดียวกันพ่อแม่จะต้องสอนมารยาทในการเข้าบ้านตนเองในเวลาต่าง ๆ ซึ่งเป็นช่วงของการพักผ่อน อันได้แก่มารยาทในการเข้านอน มารยาทในการตื่นนอน ตลอดจนการขออนุญาตต่อพ่อแม่ในกิจการต่าง ๆ ทั้งปวง

ประการที่สี่ พ่อแม่จะต้องสอนลูกในเรื่องจรรยาบรรณและคุณธรรมที่สำคัญต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อาทิ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์ การพูดจาที่ไพเราะเสนาะหู การไม่หักหลังทรยศหรือบิดพลิ้วในสัญญา การโกหก เป็นต้น วิธีการดังกล่าวนี้จะต้องยังผลให้ลูก ๆ รู้จักเกียรติและมีหลักการที่ดีในการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม

ประการที่ห้า การดักเตือนแนะนำหรือสั่งสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พ่อแม่จะต้องกระทำด้วยความนิ่มนวลด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของลูก ควรหลีกเลี่ยงการดุด่า การตำหนิอย่างรุนแรง ด้วยถ้อยคำที่หยาบคายต่าง ๆ เพราะนั่นคือเป็นการพุ่มพักอุปนิสัยที่หยาบช้าต่าง ๆ ในหัวใจของลูกโดยที่ไม่รู้ตัว พึงสำนึกเสมอว่า เด็กวัยเจริญเติบโตสามารถบันทึกจดจำและฝังใจในสิ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของเขาได้อย่างรวดเร็วเสมอ ไม่ว่าจะดีหรือเลวก็ตาม อีกทั้งจะลืมเสียมิได้ในอันที่จะต้องสั่งสอนในเรื่องมารยาทที่ติงามต่าง ๆ อาทิ มารยาทการกินการดื่ม การเข้าห้องน้ำ การเข้าหรือการออกจากบ้านและมารยาทของการสวมใส่อาภรณ์ ฯลฯ มารยาทเหล่านี้จะสรรสร้างลูกหลานให้เติบโตขึ้นเป็นหน่วยหนึ่ง หรือสมาชิกที่ดีมีคุณภาพเปี่ยมล้นด้วยมารยาทและมีระเบียบวินัยในสังคม

ประการที่หก พ่อแม่ที่ดีจะต้องให้ความเมตตากรุณา และเอื้ออาทร พร้อมทั้งจะเสียสละให้ลูกได้เสมอ เพราะเขาเหล่านี้คือความโปรดปรานอันล้นพ้นของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าสุบรรดาปวงบ่าวทั้งมวล

ประการที่เจ็ด พ่อแม่จะต้องเลี้ยงดูลูกบุตร กุลธิดาด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรมเนื่องนี้ จะต้องไม่แสดงความรักหรือโปรดปรานลูกคนใดพิเศษ เพราะจะเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การอิจฉาริษยาของลูกบางคน ดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่อิสลามได้ห้าม อีกทั้งสำหรับให้ผู้เป็นพ่อแม่จำต้องตระหนักอยู่เสมอ

2. เลือกคบเพื่อนที่ดี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า อิสลามสนับสนุนการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างตัวเรากับเพื่อนมนุษย์ การติดต่อสัมพันธ์นั้นต้องเริ่มด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อให้อัลลอฮ์ อัลลอฮ์ทรงตอบรับและให้ความจำเริญแก่ท่านนี้ ดังนั้นเราจึงสามารถคบหากับเพื่อนมนุษย์ได้ด้วย ความบริสุทธิ์ใจและสนิทใจ

สอดคล้องกับกรมาษที่บทที่หก หมวดรวมมหาดไทย (2521, น. 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาเสพติดในเรือนจำ และทัณฑสถาน พบว่า ผู้ต้องขังหลายรายเสพติดเพราะถูกเพื่อนชักชวน

สอดคล้องกับโองการจากคัมภีร์อัลกุรอาน

الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ

ความว่า “ในวันกิยามะฮ์นั้น บรรดาผู้ที่เคยเป็นเพื่อนกัน ต่างก็จะกลายเป็นศัตรูกัน นอกจากบรรดาผู้ที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์เท่านั้น” (อัลกุรอาน : 67)

อิสลามเน้นอยู่เสมอถึงการแสดงสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่โดยสนับสนุนการรวมตัวของมุสลิม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ยิ่งจำนวนมุสลิมมีมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งเพิ่มความจำเริญจากอัลลอฮ์มากเพียงนั้น ดังฮะดีษที่ท่านเราะฮูล กล่าวไว้มีความว่า “การละหมาดของคนคนหนึ่งร่วมกับอีกคนหนึ่งนั้นดียิ่งกว่าการละหมาดของคน ๆ นั้นคนเดียว และการที่เขาละหมาดร่วมกับคนสองคนนั้นย่อมดีกว่าการละหมาดกับคนคนเดียว และถ้ายังมีคนเพิ่มมากขึ้นเท่าใดนั้นก็คือความโปรดปรานของอัลลอฮ์มากเท่านั้น” (อัลหะดีษ บันทึกโดย อัตติรมีซีย์)

ในการคบค้ากับเพื่อนฝูงขอให้มีความรักฐานสำคัญ คือ ความบริสุทธิ์ใจ และให้ทุกอย่างก้าวไปในหนทางของอิมาน และนั่นคือความหมายที่ว่า “รักกันเพื่ออัลลอฮ์ ไม่รักกันกันเพื่ออัลลอฮ์” และนี่คือความรักในแบบอิสลามที่แท้จริง เมื่อความปรารถนาของมุสลิมในการคบเพื่อนเพื่ออัลลอฮ์นั้น เขาก็จะได้รับผลตอบแทนอย่างมหาศาล ดังฮะดีษกุดซีย์ ท่านเราะซูล กล่าวว่า อัลลอฮ์ ตรัสไว้มีความว่า “บรรดาผู้ที่รักกันอันเนื่องมาจากความยิ่งใหญ่และเดชานุภาพของข้าฉัน เขาจะอยู่ภายใต้ร่มเงาแห่งอะริซของข้า ในวันที่ไม่มีร่มเงาใด ๆ นอกจากร่มเงาของข้าเท่านั้น” บันทึกโดย อะหมัด

เพื่อนที่ดีนั้นย่อมจะนำพาเพื่อนของเขาสู่ชัยชนะทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ส่วนเพื่อนที่ไม่ดีนั้นก็มาน้อยแล้วที่สร้างความเจ็บปวดให้แก่เพื่อนของเขา เพราะทั้งสองนั้นได้ตกอยู่ภายใต้การชักนำของชัยฏอน ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้

وَيَوْمَ يَعْصُ الطُّغْيَانُ بِأَيْدِيهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا يَا وَيْلَتَى لِيَتَنِي لِمَ أَخَذَ فَأَلَانَا خَلِيلًا
لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ۗ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خُنُوفًا

ความว่า “ในวันที่ผู้อธรรมต่อตนเองจะกัดมือของเขา (วันกิยามะฮ์) แล้วกล่าวว่า หวังว่าฉันจะได้อยู่ในหนทางของท่านเราะซูลเหลือเกิน โอ้ความวิบัติเอ๋ย หวังว่าฉันจะไม่เอาคน ๆ นั้นมาเป็นเพื่อนอีก เพราะเขาทำให้ฉันหันเหออกจากอัลกุรอาน ภายหลังจากที่อัลกุรอานได้มีมายังฉันแล้วและแท้จริงมันนั้นเป็นผู้หลอกลวง” (อัลกุรอาน บทอัลฟุรกอน โองการที่ 27-29)

ท่านเราะซูลได้เตือนเกี่ยวกับการเลือกคบเพื่อน โดยที่เราเลือกที่จะนำตัวเข้าไปอยู่ในกลุ่มบุคคลเหล่านั้น ดังที่ท่านเราะซูล กล่าวว่า “อุปมาเพื่อนที่ดี อุปมาดังคนที่มีของหอม (ชมมดเชียง) แม้ว่าจะไม่มีสิ่งใดจากของหอมนั้นมาถูกท่านเลย แต่กลิ่นของมันก็จะมาถูกท่านด้วย และอุปมาเพื่อนที่เลว อุปมาดังช่างหลอมเหล็ก แม้ว่าจะมีสิ่งสกปรกจากเตาฟืนจะไม่ถูกท่าน แต่ถ้าถ่านของมันก็จะถูกท่าน” (อัลหะดีษ รายงานโดย อิบุนดาอูด)

ท่านนบียังได้สอนแก่เราว่า ถ้ารักเพื่อนคนใดก็ให้บอกแก่เขาว่าเรารักเขา ทั้งนี้เพื่อที่จะเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ให้กระชับยิ่งขึ้น ดังฮะดีษของท่านนบี ซึ่งมีความว่า “เมื่อคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้ารักพี่น้องของเขา ก็จงบอกให้เขารู้ว่ารักเขา” (อัลหะดีษ บันทึกโดย อะหมัด)

ท่านนบียังได้เสริมอีกว่า ถ้าเราจะคบเพื่อนคนใดก็ให้ถามชื่อ สกุล และควรจะรู้ว่าเขามาจากไหน เป็นใครกัน “เมื่อคนหนึ่งคนใดเป็นมิตรกัน ก็จงถามถึงชื่อของเขา และชื่อบิดาของเขา ว่า เป็นใคร เพราะจะทำให้กระชับความสัมพันธ์กันมากขึ้น” (อัลหะดีษ บันทึกโดย อัตติรมิซีย์)

ท่านนบีได้ส่งเสริมให้เราผูกมัดจิตใจของเพื่อน เพื่อให้ความรักนั้นยาวนานโดยการให้ของขวัญ ซึ่งของขวัญนั้นไม่จำเป็นต้องมีค่าเป็นวัตถุ หรือใหญ่โต เพียงแต่ให้รู้ว่ามีค่าแห่งน้ำใจระหว่างเพื่อนก็เพียงพอแล้ว ดังถ้อยคำของท่านเราะซูล ที่ว่า “จงให้ของขวัญกันเถิด เพราะการให้ของขวัญกันนั้น จะเป็นการจัดความชุ่มชื้นของใจกัน” (อัลหะดีษ บันทึกโดย อัตติรมิซีย์)

ปัจจุบันการคบเพื่อนกลายเป็นปัญหาที่มีอิทธิพลต่อเยาวชนมากที่สุด เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องมีเพื่อน ซึ่งส่วนใหญ่มักอยู่ในวัยเดียวกัน และได้รับแรงอิทธิพลจากแรงกระแทกด้านต่าง ๆ เหมือนกัน สิ่งเหล่านี้เมื่อทำให้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำและชักจูงไปในทางที่ไม่เหมาะสมได้

การเลือกเพื่อนที่ดีนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวัยรุ่นมุสลิม และพ่อแม่ก็มีสิทธิในการคัดเลือกเพื่อนสำหรับลูก เพื่อนที่เคร่งศาสนาจะช่วยให้เยาวชนมีวัคซินในการที่จะต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายได้ ในขณะที่เพื่อนฝูงและลูกหลานก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่อันตรายที่สุดเช่นเดียวกัน ท่านนบีกล่าวความว่า “คนคนหนึ่งคนใดในหมู่เรานั้น ขึ้นอยู่กับเพื่อนของเขา ดังนั้นพวกเจ้าจงคัดเลือกเพื่อนของพวกท่าน”

3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สิ่งแวดล้อมนับว่าเป็นอิทธิพลสำคัญอย่างยิ่งในการชักจูงให้บุคคลใช้ยาเสพติด เช่น อยู่ในละแวกที่มีแหล่งผลิตหรือแหล่งระบาดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย การค้ายาเสพติด ครอบครัวยากจน ความอบอุ่น มนุษย์มักจะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมซึ่งในสภาพปัจจุบัน สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมีส่วนชักนำ ชักจูงให้เยาวชนหลงไปในทางที่ผิดง่าย

สอดคล้องงานวิจัยเรื่อง ปัญหายาเสพติดที่มีผลต่อความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของชาวกรุงเทพมหานคร พบว่าสาเหตุของการเสพยาเสพติดให้โทษทางด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพปัญหาสังคม สอดคล้องกับคัมภีร์อัลกุรอาน

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىَٰ الْهَوَىَٰ هُوَ أَلْفَسَدَتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ

ความว่า :และหากว่าความจริงได้คล้อยตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขาแล้ว ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินรวมทั้งบรรดาสรรพสิ่งที่อยู่ในนั้นต้องเสียหายอย่างแน่นอน (อัลมูมีนูน : 71)

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านสังคมและสุขภาพ อิสลามส่งเสริมให้มนุษย์กระทำความดีและสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม ดังปรากฏในหะดีษ ความว่า อีมาน (ศรัทธา) มี 70 กว่า หรือ 60 กว่าสาขา สุดยอดของอีมาน คือคำกล่าวที่ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และอีมานที่มีระดับต่ำสุดคือ การเก็บกวาดสิ่งก่อสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บนถนนหนทาง (อัลหะดีษ รายงานโดยมุสลิม)

การเก็บกวาดขยะสิ่งปฏิกูลและสิ่งก่อสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บนถนนหนทาง ถึงแม้จะเป็นชั้นอีมานที่ต่ำสุด แต่หากผู้ใดกระทำอย่างบริสุทธิ์ใจและหวังผลตอบแทนจากความโปรดปรานของอัลลอฮ์แล้วเขาจะได้รับการอภัยโทษจากอัลลอฮ์ และเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาเข้าสวรรค์ ดังหะดีษบทหนึ่งความว่า อุซัยรียะเราะฮ์เล่าว่า ฉันได้ยินท่านนะบีมุฮัมมัดกล่าวว่า แท้จริงฉันเห็นชายคนหนึ่งกำลังพลิกตัวในสวรรค์ เนื่องจากเขาเคยตัดทิ้งต้นไม้ที่ล้มทับบนถนน เพื่อมิให้สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้คนที่สัญจรไปมา (อัลหะดีษ รายงานโดยมุสลิม)

5. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

1.1 ทุกองค์กรทุกภาคส่วนต้องมีมาตรการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรสร้างแบบจำลองเพื่อศึกษารูปแบบการป้องกันปัญหาเสพติดที่มีประสิทธิภาพต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2552). วารสารสำนักงาน ป.ป.ส. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2543). ผมเห็นคุณ ผมอยู่นี่. สำนักงานการพัฒนาวิจัยสู่ชุมชน
- เชาวฤทธิ์ เรื่องปราชญ์. (ม.ป.ป). พื้นฐานอิสลาม. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาตำราและสื่อทางวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ประเวศ วะสี. (2543). สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแผนงานเสริมสร้างสุข.

ภาวะมุสลิมไทย. (2548). **ศุภะฮฺเพื่อสุภาพะ**. กรุงเทพฯ

มานพ วงศ์เสงี่ยม. (ม.ป.ป.). **ปทานุกรม อาหาร-ไทย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมานพ วงศ์เสงี่ยม.

มาโนชญ์ พงษ์. (2546). **การปรับใช้คำสอนศาสนาอิสลามเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.

วิสุทธิ บิลล่าเต๊ะ. (2552). **สายรัก สายชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: สำนักพิมพ์อาลีฟาณิชย์.

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. (2542). **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย**. อัลมะดีนะฮฺ อัลมุเนาะเราะฮฺ : ศูนย์กษัตริย์ฟ้าฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน

สุนทร สุขไทย. (2548). **ยาเสพติด: แนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาเยาวชนไทย**. วารสารคณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 1 (2).

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ. (2543). **ระบบสุขภาพที่คนไทยต้องการ**. กรุงเทพฯ

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ. (2543). **ร่วมฝ่าทางตัน**. กรุงเทพฯ

สำนักงาน ป.ป.ส. (2554). **ความรู้พื้นฐานเพื่อการป้องกันยาเสพติดในเยาวชน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอเดียสแควร์.

อรุณ บุญชม. (2548). **คลังวิชาการสุภาพะมุสลิม**. กรุงเทพฯ: แผนงานสร้างเสริมสุภาพะมุสลิมไทย

อาเซ็ม อัสซะรีฟ. (2552). **กระบวนทัศน์อิสลามด้านสุภาพะ**. กรุงเทพฯ: แผนงานสร้างเสริมสุภาพะมุสลิมไทย